

Svar på skriftligt spörsmål SSS 150/2022 rd

Svar på skriftligt spörsmål om att införa seniorrådgivningar i hela landet

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 150/2022 rd undertecknat av riksdagsledamot Pia Kauma /saml:

Hur ämnar regeringen ta hänsyn till de positiva erfarenheterna av seniorrådgivningar från olika orter,

vilka åtgärder ämnar regeringen vidta för att främja förebyggande äldreomsorg och förpliktelsen att ordna omsorg som lagstadgad verksamhet och

på vilket sätt kommer skyldigheten att ordna äldreomsorgen att fördelas mellan kommunerna och välfärdsområdena?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Lagen om stödande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre (980/2012, nedan äldreomsorgslagen) föreskriver om ordnande av service som stödjer välbefinnande, inklusive att kommunen och framöver välfärdsområdet ska ordna rådgivningstjänster som stödjer den äldre befolkningens välbefinnande, hälsa, funktionsförmåga och förmåga att klara sig på egen hand. Den gällande lagen kräver inte att tjänsterna för välbefinnande ska tillhandahållas enligt en viss modell, utan gör det möjligt att organisera dem till exempel som en seniorrådgivning eller på något annat sätt enligt de regionala omständigheterna och särdragen.

I utvecklingsprojekt har en modell för klientvägledning och servicehänvisning för äldre utarbetats som går ut på att erbjuda den äldre rådgivning och handledning och utreda hens omständigheter och servicebehov på ett sektorsövergripande sätt och med tillförlitliga metoder. För närvarande vidareutvecklas klientvägledning och servicehänvisning av äldre genom projekt inom programmet Framtidens social- och hälsocentral, utifrån verksamhetsmodeller som tidigare visat sig vara fungerande.

Under innevarande regeringsperiod har lösningar för att förbättra välbefinnandet och funktionsförmågan hos äldre och den åldrande befolkningen lagts fram genom de sex effektmålen i det

förvaltningsövergripande Ålderprogrammet 2030. Inom varje effektmål pågår projekt som främjar förebyggande verksamhet för äldre. En av insatserna inom effektmålet ”Äldre har funktionsförmåga en längre tid” är ett projekt för utveckling av rådgivning om levnadsvanor, i vilket verksamhetsmodellen Finger ingår, framtagning av en modell för tidig identifiering av kognitiva sjukdomar, allmänt införande av kostrekommendationer för äldre, främja kulturellt välbefinnande, främja äldres mobilitet genom att stärka deras digitala kompetens och utarbeta verksamhetsmodeller för att öka mer äldrevänlig kollektivtrafik.

Syftet med kvalitetsrekommendationen om äldre 2020–2023 är att stödja och möjliggöra ett gott åldrande samt kvalitativa och effektiva tjänster för äldre. Rekommendationen stödjer också genomförandet av äldreomsorgslagen och innehåller bästa praxis och rekommendationer för bland annat utvecklingsinsatser i kommunerna. Utarbetandet av följande kvalitetsrekommendation för 2024–2027 har också inletts.

Välfrädsområdena och kommunerna har ett gemensamt och tillika delat ansvar för att främja äldres välbefinnande och hälsa. Enligt lagen om välfrädsområden (611/2021) ska välfrädsområdena och kommunerna komma överens om de exakta metoderna och strukturerna för samarbete, med hänsyn till de regionala särdragen. Enligt lagen om ordnande av social- och hälsovård (612/2021) ansvarar välfrädsområdet för att samordna sina social- och hälsovårdstjänster med de kommunala tjänsterna.

I lagpaketet för social- och hälsovårdsreformen (RP 56/2021 rd) föreslås ändringar i äldreomsorgslagen så att skyldigheten att ordna rådgivningstjänster som stödjer den äldre befolkningens välbefinnande, hälsa, funktionsförmåga och förmåga att klara sig på egen hand överförs från kommunerna till välfrädsområdena. Välfrädsområdena ska också överta de hälsokontroller, mottagningar och hembesök som stödjer välbefinnandet, hälsan, funktionsförmågan och förmågan att klara sig på egen hand och som tillhandahålls inom ramen för tjänster som stödjer välbefinnandet. Kommunerna ska fortsätta att främja välbefinnande och hälsa, och välfrädsområdena ska vägleda kommuninvånarna till att använda tjänster som kommunen erbjuder och som främjar välfärd, hälsa, funktionsförmåga och förmåga att klara sig på egen hand.

Helsingfors 12.4.2022

Familje- och omsorgsminister Aki Lindén